

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-27-06/2012
P/12/068

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11
llu@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/068 – Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Janusz Gosik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83712 z dnia 29 listopada 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Zamościu (dalej: Zespół Szkół) ul. Peowiaków 30a; 22-400 Zamość
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dorota Pintal - Dyrektor Zespołu Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Zamościu od 1 września 2005 roku (dalej: Dyrektor). (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność skontrolowanej jednostki w latach szkolnych 2009/2010-2012/2013 (do 28 grudnia 2012 r.) w zakresie przygotowania do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła, że Szkoła Podstawowa Nr 10, wchodząca w skład Zespołu Szkół Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Zamościu, zapewniała odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie techniczne do kształcenia uczniów sześciolletnich w klasach pierwszych zgodnie z podstawą programową. Dysponowała też odpowiednią kadrą nauczycieli oraz efektywnie zrealizowała w ramach Rządowego programu *Radosna szkoła*² zadania dotyczące utworzenia szkolnego placu zabaw i zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- 1) niezapewnieniu uczniom pełnego bezpieczeństwa użytkowania pomieszczeń szkolnych, a także niedostosowaniu części sprzętu szkolnego do wzrostu dzieci w klasach pierwszych,
- 2) przyjęciu uczniów sześciolletnich bez wydania decyzji administracyjnych.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Rządowy program wspierania w latach 2009-2014 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia – „Radosna szkoła” ustanowiony na mocy Uchwały Nr 112/2009 Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r.

Ponadto stwierdzono, że nie wszystkim uczniom klas I został zapewniony osobny komputer z dostępem do Internetu, pomimo że taki standard wynikał z zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie przez szkołę warunków lokalowych i organizacyjnych oraz wyposażenia technicznego do kształcenia uczniów sześciolletnich w klasach I zgodnie z podstawą programową

Opis stanu faktycznego

W latach szkolnych 2009/2010-2012/2013 (do 28 grudnia 2012 r.), do czterech oddziałów pierwszych klas Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi w Zamościu³ przyjętych zostało dziewięć dzieci sześciolletnich (co stanowiło 4,8 % łącznej liczby dzieci przyjętych ogółem do klas pierwszych), w tym: jedno w roku szkolnym 2009/2010 (tj. 1,66 % ogółu dzieci przyjętych w tym roku do pierwszych klas), jedno w 2010/2011 (2,5 %), dwoje (5 %) w 2011/2012 i pięć (10,86 %) w 2012/2013.

(dowód: akta kontroli str. 10, 186-205, 242-250)

Rodzice złożyli w badanym okresie dziewięć wniosków (w formie wypełnionego kwestionariusza zgłoszenia) o przyjęcie dziecka sześciolletniego do klasy I, w tym jeden w roku szkolnym 2009/2010, jeden w roku szkolnym 2010/2011, dwa wnioski w roku 2011/2012 oraz pięć w roku szkolnym 2012/2013.

Dyrektor przyjmował dzieci sześciolletnie do Szkoły, uwzględniając wymagania określone w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁴, dotyczące spełniania przez Szkołę warunków organizacyjnych oraz objęcia dzieci w roku poprzednim zajęciami wychowania przedszkolnego. Do księgi uczniów wpisano dziewięć dzieci sześciolletnich.

W okresie objętym kontrolą rodzice uczniów sześciolletnich nie składali wniosków o przeniesienie lub skreślenie dzieci ze Szkoły (w księdze uczniów nie odnotowano takich przypadków).

(dowód: akta kontroli str. 10, 186-205, 529-533)

Zgodnie z zaleceniami *Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych*, określonej w załączniku nr 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r., a następnie - od 1 września 2012 r. - w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół⁵ sale lekcyjne (dwie) dla klas pierwszych składały się z dwóch części: edukacyjnej (wyposażonej w tablicę, stoliki

³ Zwana dalej: *Szkołą*.

⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 56, poz. 458 ze zm., ustawa zwana dalej: *ustawą o zmianie ustawy o systemie oświaty*.

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17). Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012, poz. 977). Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, zawarta w załącznikach nr 2 do ww. rozporządzeń, zwana dalej: *Podstawą programową*.

itp.) i rekreacyjnej (odpowiednio do tego przystosowanej). Pomieszczenia klas pierwszych były wyposażone w: pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć (np. liczniki), sprzęt audiowizualny, komputery z dostępem do Internetu, gry i zabawki dydaktyczne, książki tematyczne, szafki, w których uczniowie zostawiali swoje rzeczy.

(akta kontroli str. 358-359)

Stoliki i krzeselka uczniów w salach nr 202 i 203 były zróżnicowane co do wielkości i oznaczone odpowiednio kolorem wg. normy PN-EN 1729-1:2007. W pierwszej sali w części edukacyjnej było 11 stolików (20 dzieci): 7 oznaczonych kolorem żółtym, 3 czerwonym i 1 zielonym oraz 22 krzeselka dopasowane odpowiednio do wielkości stolików. Rozmiary mebli znajdujących się w dwóch salach były dostosowane do wzrostu poszczególnych dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 11, 358-359, 364-365)

Szkoła dysponowała certyfikatami zgodności dla mebli szkolnych w salach przeznaczonych dla klas pierwszych, wydanymi przez Zakład Certyfikacji COBRABiD Sp. z o.o. z Warszawy, i tak: dla krzesłek szkolnych OK 1 certyfikatem nr 119/11 i dla stolików szkolnych dwuosobowych OS-2 certyfikatem nr 121/11 potwierdzającymi spełnianie przez te wyroby wymagań zawartych w PN-EN 1729-1:2007, PN-EN 1729-2:2007, PN-F-06009:2001.

(dowód: akta kontroli str. 367-369)

Szkoła zapewniła uczniom, zgodnie z wymogami art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁶, możliwość korzystania z zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych (trzy sale gimnastyczne). Zgodnie z zaleceniami podstawy programowej zajęcia z wychowania fizycznego z dziećmi prowadzone były w dwóch salach gimnastycznych. W latach szkolnych 2009/2010-2011/2012 dzieci klas I korzystały z boisk szkolnych rekreacyjnych trawiastych, które w roku 2012 przebudowano i zaopatrzone w nawierzchnię poliuretanową. Ponadto w roku szkolnym 2012/2013 dzieci klas I korzystały z boisk osiedlowych wielofunkcyjnych (dwóch) o sztucznym podłożu (oddanych do użytku w 2012 roku), w stosunku do których szkoła posiadała pierwszeństwo użytkowania w dni nauki szkolnej w godzinach od 8.00 do 15.00, zapewnione przez Urząd Miasta Zamość.

(dowód: akta kontroli str. 358-361, 395, 536)

Pracownia komputerowa, z której korzystali uczniowie klas pierwszych, wyposażona była w 14 zestawów komputerów stacjonarnych z dostępem do Internetu. Znajdujące się na wyposażeniu pracowni krzeselka (28 sztuk) posiadały możliwość dostosowania ich wysokości do wzrostu uczniów, natomiast stoliki nie posiadały regulacji wysokości. Liczba uczniów w klasach pierwszych w roku szkolnym 2012/2013 wynosiła w klasie Ia – 20, a w klasie Ib - 25 dzieci. Na zajęciach komputerowych nie było podziału na grupy.

(dowód: akta kontroli str. 358-362)

W badanym okresie liczebność uczniów w oddziałach klas pierwszych wynosiła od 16 (klasa Ia w roku szkolnym 2009/2010) do 25 (klasa Ib w roku szkolnym 2012/2013) tj. nie przekraczała liczby zalecanej w Podstawie programowej (26 uczniów). Nie było przypadków łączenia różnych oddziałów klas I-III.

(dowód: akta kontroli str. 29-35, 50-76)

---

⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm., ustawa zwana dalej: *ustawą o systemie oświaty*

W latach szkolnych 2009/2010-2012/2013 w Szkole korzystano z następujących programów nauczania:

- Programy edukacji wczesnoszkolnej „Szkoła na miarę” i „Razem w Szkole”,
- Program nauczania języka angielskiego dla I etapu sześciolletniej szkoły podstawowej autorstwa Katarzyny Nicholls,
- Program nauczania religii dla klas I-III szkoły podstawowej „W drodze do wiecznika”.

Wykorzystywane w Szkole programy nauczania w klasach I były zgodne z podstawą programową.

(dowód: akta kontroli str. 207-209, 211)

W latach 2009-2012 organ prowadzący Szkołę (Miasto Zamość) nie skierował pisemnych zaleceń dotyczących przygotowania warunków organizacyjnych kształcenia do potrzeb uczniów sześciolletnich.

Dyrektor wyjaśniła, że w latach 2009-2012 organ prowadzący kierował na naradach informacje dotyczące przyjmowania i organizacji nauki dzieci sześciolletnich. Zwracano uwagę m.in. na przestrzeganie przepisów w zakresie zapewnienia uczniom właściwych warunków nauki i opieki.

(dowód: akta kontroli str. 225-230, 428)

Dla uczniów klas I z trudnościami w nauce zorganizowano w latach szkolnych 2009/2010-2011/2012 m.in. zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia metodą Tomatisa i logopedyczne. Z dodatkowych zajęć korzystało trzech uczniów sześciolletnich (tj. 75 % wszystkich uczniów sześciolletnich w Szkole).

(dowód: akta kontroli str. 11, 428-429, 493-497)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Dyrektor Szkoły, przyjmując w latach szkolnych 2009/2010-2012/2013 (do 28 grudnia 2012 r.), dziewięcioro dzieci w wieku 6 lat do klas pierwszych nie załatwiła sprawy ich przyjęcia w drodze decyzji administracyjnych w rozumieniu art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷.

Z przepisów art. 20 ust. 1 i art. 31 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o systemie oświaty wynika, że obowiązek szkolny ma charakter administracyjnoprawny, a jego niespełnianie podlega egzekucji administracyjnej. Konsekwencją tego, dla rozstrzygnięcia wniosku rodziców o wcześniejsze objęcie obowiązkiem szkolnym dziecka w wieku sześciu lat, powinno być wydanie przez dyrektora szkoły decyzji w tej sprawie na podstawie art. 104 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

Dyrektor Zespołu Szkół wyjaśniła m.in., że brak decyzji związany był z interpretacją zapisów ustawy o systemie oświaty: w latach szkolnych 2009/2010-2011/2012 w odniesieniu do dzieci urodzonych w latach 2003-2005 nie stosowano zapisu art. 16 ust. 1 i 2 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 13-14, 186-205, 492)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że w Szkole nie zapewniono każdemu uczniowi klas I osobnego komputera z dostępem do Internetu, co było niezgodne z zaleceniem

⁷ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, ze zm.

sformułowanym w punkcie nr 11 zalecanych warunków i sposobów realizacji edukacji wczesnoszkolnej zawartych w Podstawie programowej.

(dowód: akta kontroli str. 358-362)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

2. Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny uczniom sześciolatniom na terenie szkoły i w jej otoczeniu oraz opieki medycznej, a także opieki przed i po zajęciach szkolnych

Opis stanu faktycznego

Sale lekcyjne uczniów klas pierwszych oraz pomieszczenia świetlicy znajdują się na drugim piętrze budynku Szkoły. Piętro to wydzielone zostało dla uczniów klas I-III.

Pomieszczenia (sale lekcyjne, świetlica), w których realizowane jest kształcenie uczniów klas I, spełniają normy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz prawa budowlanego w zakresie wymagań dotyczących wentylacji i wysokości pomieszczeń.

Uczniowie klas I mieli bezpieczny dostęp do pomieszczeń sanitarnych (łazienek i ubikacji). W toaletach zapewniona była ciepła i zimna bieżąca woda oraz środki higieny osobistej, a urządzenia sanitarnohigieniczne były utrzymywane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej.

W przestrzeni szkolnej, z której korzystają uczniowie klas I, były równe nawierzchnie dróg, przejść i wybiegów.

Użytkowany przez uczniów klas I plac zabaw był bezpieczny, tj. ogrodzony, dostęp do niego był kontrolowany, ogrodzenie i zamknięcie bezpieczne, nawierzchnia placu w dobrym stanie. Na placu zabaw nie występowały ostre krawędzie, spawy, wystające nakrętki, gwinty, a urządzenia były trwale i stabilnie przymocowane do podłoża.

Stosownie do art. 67 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie oświaty w Szkole utworzono gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, który znajdował się na parterze budynku. Funkcjonował on w dniach od poniedziałku do piątku od godziny 7.30 do godziny 15.00, za wyjątkiem wtorku (od 7.30 do godz. 13.15). Gabinet spełniał wymagania w zakresie wyposażenia w meble oraz wykonania podłogi i połączeń ścian z podłogą z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję⁸. W gabinecie zapewniono m.in. środki opatrunkowe, dezynfekcyjne, przeciw biegunce, przeciwobrzękowe oraz na ból żołądka.

W salach lekcyjnych dla uczniów klas I nie było apteczek. Apteczki z instrukcjami udzielania pierwszej pomocy, wyposażone w środki opatrunkowe, dezynfekcyjne, przeciw biegunce (stoperan), przeciwobrzękowe (altacet) oraz na ból żołądka znajdowały się: w pokoju nauczycielskim (1 szt.), pokoju nauczycieli w-f (1 szt.), świetlicy (1 szt.) oraz w kuchni stołówki szkolnej (1 szt.).

(dowód: akta kontroli str. 358-363)

⁸ Określone w § 27 i § 29 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r., poz. 739).

Od roku szkolnego 2001/2002 w Szkole utworzono oddziały integracyjne⁹. Do Szkoły uczęszczało w latach szkolnych 2009/2010-2012/2013 dziesięciu uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność ruchową lub sprzężoną łącznie z ruchową. Średnia liczba uczniów w Szkole w latach 2009/2010-2012/2013 wynosiła 315, a odsetek niepełnosprawnych ruchowo wynosił 3,2 %.

Budynek Szkoły został dostosowany dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową w zakresie wykonanych podjazdów dla wózków inwalidzkich przy wejściu głównym do Szkoły i do gimnastycznej sali korekcyjnej, a także wyposażenia pomieszczeń toalet na parterze budynku oraz przy sali korekcyjnej w odpowiednie uchwyty.

(dowód: akta kontroli str. 358-361, 545)

Dyrektor realizował obowiązek kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły oraz określał kierunki ich poprawy. Przeglądów dokonano 25.08.2009 r., 30.08.2010 r., 30.08.2011 r. i 29.08.2012 r. i sporządzono z nich protokoły. Kontrole bezpieczeństwa i higieny w Szkole prowadzone przez Dyrektora uwzględniały również stan działki szkolnej i boiska, od roku szkolnego 2012/2013 również placu zabaw używanego przez uczniów klas I-III, a stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości były usuwane.

(dowód: akta kontroli str. 370-393)

W przestrzeni szkolnej, wykorzystywanej w roku szkolnym 2012/2013 przez uczniów klas I, zostały ustanowione dyżury nauczycielskie.

(dowód: akta kontroli str. 432-437)

Stosownie do art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie oświaty Szkoła posiadała świetlicę, dostępną codziennie w godzinach 7.00-16.00.

Dla uczniów klas I-III organizowano odrębne zajęcia świetlicowe, a liczebność oddziałów świetlicowych przeznaczonych dla uczniów klas I nie przekraczała 25 osób.

(dowód: akta kontroli str. 40-49, 358-363, 429, 504-527)

Uczniowie klas I nie korzystali z bezpłatnego transportu do Szkoły i opieki w czasie przewozu, ponieważ obwód ustalono w taki sposób, że droga dzieci do Szkoły nie przekraczała 3 km.

(dowód: akta kontroli str. 430)

W Szkole znajdowała się stołówka, usytuowana na I piętrze i wyposażona w 30 stolików kwadratowych stołkowych z taboretami bez oparc, wielkością dostosowanych do osób dorosłych. W roku szkolnym 2012/2013 ze stołówki korzystało 14 uczniów klas pierwszych, w tym sześciu z klasy Ia (z tego: jeden sześciolatek) i ośmiu uczniów klasy Ib (z tego: jeden sześciolatek). Z wyżywienia mogli korzystać wszyscy chętni uczniowie. Posiłki przygotowywane były w kuchni szkolnej na miejscu (kuchnia obsługiwana była przez firmę zewnętrzną, z którą Szkoła podpisała umowę najmu pomieszczeń z określonymi warunkami do wydawania posiłków). Rozwiązania organizacyjne w zakresie zapewnienia najmłodszym przyjaznych warunków w czasie spożywania posiłków w stołówce szkolnej polegały na wydzieleniu przerwy obiadowej dla dzieci najmłodszych (klasy

---

⁹ Oddziały integracyjne zostały utworzone zgodnie z decyzją Zarządu Miasta Zamość z 18 kwietnia 2001 r., uchwałą Rady Pedagogicznej z 26 kwietnia 2001 r. w sprawie utworzenia klasy integracyjnej oraz uchwałą Rady Szkoły z 17 września 2001 r. w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 10 (z oddziałami integracyjnymi).

I-III) od godz. 11.20 do 11.40. Dzieci korzystały z posiłków pod opieką nauczyciela, który przyprawdzał i odprowadzał je ze stołówki.

(dowód: akta kontroli str. 358-363, 366, 534, 537-539)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W obu salach lekcyjnych przeznaczonych dla uczniów klas pierwszych znajdowały się grzejniki bez osłon, co stanowiło naruszenie § 302 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie¹⁰.

Dyrektor wyjaśniła, że w salach klas pierwszych (nr 202 i nr 203) nie obudowano kaloryferów, ponieważ były zastawione ławeczkami i jej zdaniem nie zagrażały dzieciom, a jednocześnie służby sanitarno-epidemiologiczne nie wskazywały na konieczność ich zabudowy.

(dowód: akta kontroli str. 358-363, 429)

2. Trzy z sześciu żeliwnych kaloryferów w dwóch salach lekcyjnych klas I pozbawione były głowic na zaworach, co stwarzało potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa dzieci.

Zgodnie z przepisami § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹¹ na dyrektorze szkoły ciąży obowiązek zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole.

Dyrektor wyjaśniła, że brakujące głowice (trzy) na zaworach kaloryferów w salach klas pierwszych nie zostały zamontowane przez przeoczenie.

W trakcie kontroli NIK brakujące głowice zaworów zostały na kaloryferach zamocowane.

(dowód: akta kontroli str. 358-363, 429, 536)

3. Część sprzętu szkolnego nie została dostosowana do wymagań ergonomii, co stanowiło naruszenie § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

W toaletach dla dzieci z klas pierwszych (chłopięcej i dziewczęcej) usytuowanych na drugim piętrze budynku Szkoły umywalki były zamocowane na wysokości odpowiadającej dorosłej osobie (ok. 80 cm), a jednocześnie nie zapewniono podestów ułatwiających dostęp do swobodnego korzystania z nich niższym uczniom. Wieszaki w pomieszczeniach szatni nie były dostosowane do wzrostu dzieci w klasach I, ponieważ znajdowały się na wysokości od 150 cm do 170 cm od podłogi.

Dyrektor wyjaśniła, że instalacja wodnokanalizacyjna w Szkole została wykonana w 1970 roku zgodnie z obowiązującymi wówczas normami. Podczas kolejnych remontów nie przewidziano przebudowy instalacji, stąd umywalki usytuowane były nieco wyżej. Zapewniła, że na początku 2013 r. wystąpi do organu prowadzącego z wnioskiem o skierowanie środków niezbędnych do dostosowania umywalk do wzrostu dzieci – zakup certyfikowanych, zgodnych z normami bezpieczeństwa, podestów.

¹⁰ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm. Rozporządzenie zwane dalej: *rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych*.

¹¹ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, ze zm. Rozporządzenie zwane dalej: *rozporządzeniem w sprawie bezpieczeństwa i higieny*.

Odnosnie korzystania przez dzieci z szatni Dyrektor wyjaśniła, że uczniowie klas I opuszczają szkołę w towarzystwie osób dorosłych (opiekunów), dzieci otrzymują też pomoc nauczyciela, który zawsze przebywa z nimi w szatni po zakończonych zajęciach lekcyjnych (nauczyciele odprowadzają dzieci, które nie uczestniczą w zajęciach świetlicowych, do szatni).

W trakcie kontroli NIK w szatni uczniów klas I zamocowane zostały dodatkowe wieszaki na ubrania na wysokości 120 cm od podłogi.

(dowód: akta kontroli str. 358-361, 429, 536)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że od roku szkolnego 2001/2002 (tj. od czasu utworzenia w Szkole oddziałów integracyjnych) do czasu zakończenia kontroli wielopiętrowy budynek Szkoły nie został przystosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych w zakresie zapewnienia dostępu na wszystkie kondygnacje użytkowe. W budynku nie zainstalowano urządzeń technicznych lub dźwigu osobowego umożliwiającego transport osób niepełnosprawnych, co powoduje, że uczniowie niepełnosprawni mają dostęp jedynie do części budynku mieszczącej się na parterze.

Dyrektor Zespołu Szkół od 2009 r. podjęła działania w celu zainstalowania windy dla osób niepełnosprawnych w budynku Szkoły oraz sfinansowania tego zadania inwestycyjnego m.in. ze środków PFRON, a w szczególności zleciła opracowanie projektu, uzyskała jego zatwierdzenie i pozwolenie na wykonanie robót budowlanych (2009 r.), skierowała wniosek do PFRON (marzec 2010 r.), umieściła budowę windy dla osób niepełnosprawnych w planach społeczno-gospodarczych i planach nakładów inwestycyjnych odpowiednio na rok 2012 i 2013¹²

Do klas I-III zajmujących drugie piętro budynku szkoły w roku szkolnym 2012/2013 nie uczęszczały dzieci niepełnosprawne ruchowo. Dziecko niepełnosprawne ruchowo uczyło się w Szkole w klasie III w roku szkolnym 2009/2010. Dyrektor zapewniła odpowiednie warunki organizacyjne w celu swobodnego dostępu ucznia do sali lekcyjnej poprzez przydzielenie dla jego klasy sali, znajdującej się na parterze budynku szkolnego.

(dowód: akta kontroli str. 358-363, 397-424, 429, 431, 540-544)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

3. Zapewnienie odpowiedniej kadry nauczycieli z uwzględnieniem potrzeb sześciolatków

Opis stanu
faktycznego

W roku szkolnym 2012/2013 zajęcia w klasach pierwszych prowadziło pięciu nauczycieli, w tym: dwóch edukacji wczesnoszkolnej, jeden nauczyciel wspomagający, jeden języka angielskiego oraz jeden nauczyciel religii. Zatrudniona w szkole liczba nauczycieli odpowiadała potrzebom kształcenia. Zatrudnieni nauczyciele prowadzący zajęcia w klasach I, nauczyciel języka angielskiego oraz nauczyciele prowadzący zajęcia w świetlicy szkolnej, posiadali wymagane kwalifikacje zawodowe¹³.

¹² Na dzień 28 stycznia 2012 roku w projekcie wydatków majątkowych Miasta Zamość na 2013 rok stanowiącym załącznik do projektu uchwały budżetowej ujęto środki finansowe na budowę windy w budynku Zespołu Szkół w wysokości 196 tys. zł.

¹³ Określone odpowiednio w § 4, § 11 i § 24 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 50, poz. 400, ze zm.).

W latach 2009-2012 z dziewięciu nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i czterech nauczycieli wspomagających uczących w klasach pierwszych jeden odbył szkolenie zewnętrzne w zakresie: *Zmiany programowej w edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej – metody nauczania i organizacji pracy.*

(dowód: akta kontroli str. 129-135)

W latach 2009-2012 nauczyciele uczący w klasach I byli objęci 15 szkoleniami wewnętrznymi z zakresu zmiany podstawy programowej i uwarunkowań pracy z uczniami sześciolletnimi.

(dowód: akta kontroli str. 430, 438-492)

Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r.¹⁴ Dyrektor Zespołu Szkół opracowała Plan Doskonalenia Nauczycieli na lata 2009-2011 i kolejny na lata 2012-2014. Plan Doskonalenia Nauczycieli na lata 2009-2011 w zakresie nauczania w klasach I-III obejmował m.in. treści dotyczące wczesnoszkolnego wspomagania rozwoju ucznia. Plan Doskonalenia Nauczycieli na lata 2012-2014 z dnia 30 listopada 2011 r. jako jeden z priorytetów w ramach zmian w przepisach prawa oświatowego ujął kwestie przygotowania szkoły i nauczycieli do przyjęcia dzieci sześciolletnich.

(dowód: akta kontroli str. 231-241)

Stosownie do art. 41 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie oświaty Rada Pedagogiczna Zespołu Szkół w każdym roku podejmowała uchwały w sprawie ustalania organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli.

(dowód: akta kontroli str. 498-503)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Szkoły w badanym obszarze.

4. Realizacja programu pn. Radosna szkoła

Opis stanu
faktycznego

Na podstawie umowy Nr 33RS/PZ/2011, zawartej w dniu 20 kwietnia 2011 r. pomiędzy Kuratorem Oświaty w Lublinie, działającym w imieniu Wojewody Lubelskiego, a Gminą Miejską Zamość, reprezentowaną przez Prezydenta Miasta, gminie - jako organowi prowadzącemu - przyznano dotację celową na dofinansowanie utworzenia szkolnych placów zabaw. Szkole Podstawowej Nr 10 w Zamościu przyznano dotację w kwocie 63.850 zł, do wysokości nieprzekraczającej 50% kosztów inwestycji. Umowę z wykonawcą wyłonionym w wyniku przetargu nieograniczonego podpisała Dyrektor Zespołu Szkół w dniu 2 sierpnia 2011 r. Plac zabaw został wykonany w terminie zgodnym z zawartą umową - odbioru robót dokonano w dniu 13 października 2011 r. - 2 dni przed upływem terminu zakończenia zadania.

Ogłędziny przeprowadzone przez NIK w dniu 18 grudnia 2012 r. wykazały, że plac zabaw został wykonany zgodnie z projektem. Jego lokalizacja umożliwiała dostęp do niego uczniom klas I. Plac zabaw był w dobrym stanie technicznym, a jego

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. Nr 46, poz. 430).

elementy nie zagrażały bezpieczeństwu uczniów, nie zawierały ostrych krawędzi, jak też wystających elementów metalowych.

Regulamin korzystania z placu zabaw zamieszczono, w formie tablicy, na terenie obiektu. Zgodnie z Regulaminem obiekt był przewidziany dla dzieci w wieku powyżej trzeciego roku życia, przy czym dzieci mogły znajdować się na terenie placu wyłącznie pod opieką osoby dorosłej.

(dowód: akta kontroli str. 273-357)

W ramach wsparcia finansowego w formie dotacji celowej na dofinansowanie zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw, udzielonego z budżetu państwa dla Miasta Zamość, Szkoła zakupiła pomoce dydaktyczne na kwotę 11.989 zł. Podstawą uzyskanego wsparcia był wniosek Dyrektora z dnia 20 lipca 2009 r. skierowany za pośrednictwem organu prowadzącego do Wojewody Lubelskiego.

W wyniku oględzin, przeprowadzonych przez NIK w dniu 18 grudnia 2012 r., stwierdzono, że zakupione w ramach programu „Radosna szkoła” pomoce dydaktyczne znajdowały się w czterech miejscach zabaw w Szkole. Pomoce dydaktyczne w miejscach zabaw były przydzielone do stref zabaw, zgodnie z założeniami rządowego programu w sposób pozwalający na zaspokojenie przez dzieci potrzeby ruchu i dający możliwość usprawnienia umiejętności dotyczących małej motoryki oraz stwarzający możliwość odpoczynku, a także mający na celu kształtowanie u dzieci umiejętności w zakresie zdolności wzrokowo-ruchowej, spostrzegawczości, sprawności i zdolności manualnych, a także precyzji i celowości ruchu oraz wyobraźni przestrzennej.

(dowód: akta kontroli str. 251-272, 358-361)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁵, wnosi o:

- 1) wyeliminowanie zagrożeń bezpieczeństwa uczniów sześciolletnich na terenie Szkoły oraz dostosowanie umywalek w toaletach do wzrostu dzieci sześciolletnich,
- 2) stosowanie zasad postępowania administracyjnego w sprawach przyjęcia uczniów sześciolletnich do Szkoły.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

¹⁵ Dz. U. z 2012 r., poz.82

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania ostatecznego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 17 stycznia 2013 r.

Kontroler
Janusz Gosik
starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Dyrektor
Adam Pęziół